

10

[illegible]

Am Signum h. Legatione

10

F.U.F.U.

[illegible]

Երևանի իշխանական Մեհար 7

ԳՐԱԴԱՐԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ Գ

ԼԵՆԻՆԻ ԿԻՂԵ ԱՆԻՍՈՒ ՄԻՐ

Իսթանպուլտա , Քիլրքնիւ խանընտա ,

Եւ զանոն տա Վագրը 21 ՎՄ 23 նիւմէրօլու

(Գրքի միակնից քաղաք)

مطبعه وادادہ خانہ سہیلی

تانبولده کورکچی خائنده آلت قاتد

اقرءوا من كتابكم ما تذاكرون

1875

17156

...

ساحب هیئت و مدبر عالی

فروع باستان

29.3.11

(1-11)

1

1000
 900
 800
 700
 600
 500
 400
 300
 200
 100
 0

ԽԱՐԻՃԻՆԷ

ՈՂՂՈՒՆ ԲՈԼԻՓԵԴՐԱՆԷ

«Գործիչի ծայրունի» զազեթաւը, ժենեթայ կուրգօնուն եագընտա թէ-գայիւտ խորհեհեկինէ տաեիւր օլուն հալաւտիսի քեաղիպէնի իւր էօնէ տէրճ իթմիշ իսէ տէ, Բուս զաղեթալալը միւհիթմիլ կէօրիւնմէնէն պու հալա-տիսի թէքիպտէ միւթթէֆէգուն ա-լէյս տիւրէր:

Ախրէն մէքիւր Ալման զաղեթաւընն տախի Բէթրսպուրիտաքի աւքէրի մուխ պիւրիտէն ալտըղը պիւր մէքթուպտա աթիւտէքի մալիւմաթ կէօրիւնմէքտէ տիւր:

«Ժենեթայ կուրգօնուն իսթիֆա իթ-մէսի հալաւտիսին թէմալըյա ինթի-մալին խարիճինտէ պուլունմալը չունու կէն տախի սապիթ տիւր քի, միւմալի-լէյս ժենեթայ ինթունտէ վուգու պու-լաճաք պիւր մուհարէպտէ թէքմիլ Բուս օրտուսունուն պաշ գօմանտանը-ղընը տէրէօնտէ իտէնէք տիւր, ժենե-թայ կուրգօ քեաղիպէնի թէտարիքա-թը հարապիտէնէ քէմալի կէրմի վէ զայրէ-թիֆէվգէլաւտէ իւր քիւնաւէթ իթմէքտէ վէ թէսիւնաթը մէքիւրէնէն իքմալինէ սաքթը մաղ տէրէթ իլլէմէքտէ տիւր:

Միւմալիլէյսին թաճթը գօմանտաւընտա պուլունմէն էնալէթտէքի սահրա թօք պաթարեալալը յունվար Վտէն իթի-պաթէն հէման քեաղիպէնէն հալը սէ-ֆէրիտէ պուլունմուրուլմուշ տուր:

Բէթրսպուրիտան վաքիտ օլան պիւր թէլէկլաֆտան անալըյալընա կէօրէ, հիւքիւմէթ 8 զըլա հարապ սէֆիւնէսի իլէ, պիւր չօգ տիւրէր սէֆիւնին վէթօր-իլ վաքօրալը ինչաթընը թաճթը գա-րաթա ալմըլ տըր:

Միւրալայ Պանժ քէֆապաթընտա պիւր չօգ Ֆրանսըզ զապըթանը օլունու հալտէ, ալաֆի յունվար 20տէ թէտը-քաթը ապքէրիւտէ պուլունմաք-իւգրէ Բէթրսպուրիտա միւվտէլէթ իլլէմիշ տիւր:

Հէյնէթի մէքիւրէն խասա պիւրիւնի թօքնու իթա գըլաւընը զիւնալէթ ի-տիպ, օրտա հէյնէթի զապըթան քէն. տիւրէրէն պիւր զիւնալէթ քէլիտէ իթ-միշըն տիւր: Լիվաեի մէքիւր զօման-տանը ժենեթայ Պալիւրթէն ըլլաի ձիւմհուր Մ. Գարնօնուն սըհէթիւնէ իտարէնի ագտաճ իթմիշ տիւր: Միւրա-լայ Պանժ տախի խանէտանը իմքէրա-թօրինն սըհէթ ռա աֆիւնէթինէ պա-տէ նուշ օլունշ տուր: Իշպու միւտա-վէլէթի ագտաճտան սօնրա, պիւր պան-տօ մուղիգա Մարտէյիէզ վէ Բուս մարշ:

Լարենը թէրէնիւմաթ օլունու չի-րինի թէսմինէ օլունան պիւր Բուս զա-պիթի Բուս վէ Ֆրանսըզ օրտուլարընըն զարտալըլալը նամընա պատէ նուշ օլունու կիպի, տիկէր պիւր զապիթ տէ տախիւն Բուս թօքնուլարընա թէմէնի-հաթը մախսուսէտէ պուլունմէն Ֆրան-սըզ օրտուսու նամընա իտարէյի տգ-տաճ իթմիշ տիւր: Պիւր Ֆրանսըզ եիւզ պաշըր տու Բուս թօքնուլարընա ի-թապէն, միւտալէլէի ագտաճ իտէրէք «զարտալար, սիղէ թէլէք իւր իտէրիմ վէ սըհէթ ռա աֆիւնէթինիկէ պատէ իշէնօրում» տէմիշ տիւր:

ԱՂՄԱՆԵԱ ԻՄԲԵԼԱՐՈՐՈՒՆԻՆ ՆՈՒԹԳՈՒ

Մալիւմ օլունու իւզրէ, Ալմանեա իմքէրաթօրու ալիւրէն Քիւլ իմանընտա տէմիւր աթմըլ օլան հարապ կէմիւրէրի նալարը թէֆթիւնէն կէլիւրմէք իւզրէ չէնիւր մէքիւրէն կիթմիշ տիւր: Միւրալի-լէյս հալը պաշիւնէն գուրա էֆիւտաթ-նըն եէմիւրիւր գապուլ իթտիկի սըրաւտա, պիւրվէսիլ վէ միւթաթը օլունու վէնէլէ, գըսա վէ միւնաթիւր պիւր նուլթ-իւրաւ իթմիշ տիւր քի, պու նուլթիւրն ալիւր վա Յալմէլ զապըթաւընտա կէօ-րիւմէքլէ, պիւր վէնէլէ աթի թէրէնէմէ օլունու:

«Մէմալիլէն էնէպիւնէտէ պուլունման կէմիւրէրիմէ, Ալմանեանն չան ու չէրէ-ֆիւնի մուհաֆազա իլլին, տիկէր էլիւտը վաթմանա թէրէնէն սիգ չաղըրըմընը նըլ: Պիւրիմ տօնանմալը, հէնուգ իսա սիւլէրիմիլին տօնանմալընա նիսպէթլէ զայիթ տիւր, Լաքին հիւննի ինթիւրաթ վէ թէրպիւնէյի ապքէրիւնէ վէ էֆիւտաթ պաշիւնէնին ալիւր վէ զապիթ վէ ըու-էսալընա գարը օլան իթաթ վէ ին-գընալէրի ճիւնէթիլլէ, տօնանմալը նէ տէրէնէ գալի վէ մէթին աւտ օլունա սէգա տըր: Մէմէքթիւն տախի վէ եա իտարիւննէ, միւթաթլիւրաթ իտարի-լէրինտէ վէ եա ֆէնիւնի սէֆէրէտէ, էլհալը նէրէտէ տախի պուլունմալը, տալիմ իւլ էվթաթ Բուսիս պահրինէ էֆիւտաթ վէգալիլի իլէ միւքէլէթ օլ-տուգունուգու տէրաթըր իտարիւր: Մի-զին սէլէֆիւրիւրիկ մէմալիլէն էնէպիւնէ-տէ քէպիլ չան ու չէօհրէթ ըլմիշըն տիւր, պու չան ու չէօհրէթ իլլէգալէ վէ մուհաֆազա սալ իտարիւր, իմքէ-րաթօր իլ վաթման հէր նէրէտէ պու-լունու իսէնիկ տալիսա սաթը-օլուն-ուգ, անա վէ պապալարընըն շիգէ էօրէթտիւրիւնի եանի մէքիւրի ու-նուլմալընը, իլլէն օ վաթթ վէգա-

լիֆիւրիլին իյֆաւընա մէմուն վէ պալիթիւր օլունալ սընըլ:

Իշպու նուլթիւր իմքէրաթի, էֆ-րաթը պահրինէ իւզէրիւնէ ֆէվգէլաւտէ հիւննի իէէսիւրի մուհիպ օլունշ տուր:

Մ Ո Ւ Հ Ա Ք Է Մ Է

ՎԻՂԱ ԲՈՂԱ ՅԱՆՆԱՆԷ
ԳԱԹԼ ՎԷ ՍԱԽԹԵՔԵՆՈՐՎԷ ՏՈՒԱՆ-ՏՐԸՆՈՐԷՐԳ
(6622 ԵՆԻԵԼԷՐԷՆ ԴԷՆԷ)

Ս. — Մէքթուպտա Քուրնուսու իթ-համ իտէնէք իթաթաթտա տէվամ իթ-իւպարէսի եաղըլը իտի:

Պիւրնէ պէն Էթէ

Միւրալիլէն — Եւ մէքթուպու օգունապիլիթիւրիմ:

Ալթէր Գալմէ — Վաղ թընալէթա-լիք իթմէնիկ տալա էյի օլուն:

Միւրալիլէն — Գու մէքթուպու սիգ միւ եաղաթընըլ:

Ս. — Էվլէթ:

Ս. — Նիշիւն:

Ս. — Գլէմանէ գարընը պէնի իթ-համ իտէր իսէ, պու պապտէ իթաթէ վիւրէնէլիմ, իսթէրիմ քի իսնտաթը-նը քէնտիւր աղընտան իլլաւէնիմ:

Ս. — Զէյնէթի աղալարընտան պի-րի — Մէքթուպու օգունուսուգ:

Ալթէր Գալմէ — Գունուսու ինթի-րազիւնտէ պուլունուրում, միւվէքթի իմ պիւր քէրէ միւվաճէնէ իտիլտիկի թաքտիւրտէ, Գլէմանէ գարընը տախի իսթիւրիպ օլունուգուտա, քէնտիւրտէ պիւր թաքթի իթիւրաթտա պուլունմալը-տըր: օ վաթթ զապտալ մէքթուպ օ-գունմալը տըր:

Միւրալիլէն — Պիւր չօգ տէֆա-լար միւվաճէնէ իտիլմիշ տիւր:

Ալթէր Գալմէ — Իսթիլտիւր Գալմէ-զընտա իյգաճաթ վիւրէնէլիմ:

Ս. — Իսթիլտիւր աղալարըն պու մէք-թուալա հիլ պիւր թէալիւրիւր Եօգ տուր:

Ալթէր Գալմէ — Բէյիս Էֆէնտի, պու զաթը ալիւրիլին թաքտիւրի իտէնէ, միւ-տաֆաթ վէքիւր պէնտէնիլին թաքտիւրի պէօլլէ տէկիլ տիւր:

Ս. — Գու մէքթուպու իյգաճ իտի-նիկ:

Ս. — Գլէմանէ գարընը իյգաճաթ վիւրտա սօնրա, պէնտէ իյգաճաթ վիւրիւրիմ:

Ալթէր Գալմէ — Միւվէքթիլիմին հա-գը վար տըր:

Բէյիս Գունուսու իսթալալէն. — Իս-միւրիկ հալիւ պիւր զաթը պուլունու, սիլգ մի օլունա զ օլունուսուգ:

Ս. — Մէքթուպու մէքթուր գարթը ունու թապընտան զօրգու եօր իտիւրիկ, վէ իսթիւրիկ պապըմիշ եաղըլար աթա-պընտա եաղըլը իտի:

Ս. — Եւ մէքթուպու եէրաէ եաղ-տըմ, միւրէքթէ պէլլիւն եաղը իւզէ-րինտէ եաղմալ ալ:

Միւրալիլէն — Եթիւրի հէյնէ-թի աղալարը մէքթուպու կէօրէպիլիւր-լէր, Լաքին չիսթիլիւր մէքթուպուն ա-լէնէն զրաթթ օլունմալարըն թալէպ ի-տէրիմ: Իլլէրաւտէ մէքթուպուն օգուն-մաթըն պէն թալէպ իտէնէլիմ:

Ս. — Մէքթուպու սիլգ մի մէվգ ուֆա թէսիլիմ իլլալիլ:

Ս. — Էվլէթ մաճէմէ հուզուրուն-տա:

Ս. — Գու մէվգու իյգաճիւնէ էֆրա-տընտան օլունա, եանընըպու իյգալէ ի-տիլմէսիւնալէն մաղաւտ, սիլլին հարէ-քեաթընըլ թէֆթիւր վէ քէնտի քէն-տանիլիլ թէֆթի իթմէք իսթիւրիկիլիկ թաքտիւրտէ մէն իթմէք իտիւր: Ճիւնաւէ-թին վուգու պուլունուգու կիւնիւն իլլէ աղալարը, Սիւնանն նուֆուս թէքթէրէ-նիլ թէտարիւր իտիւր, պէօնիւր գա-րունու ալմալ իլլին պիւր անալիթար սիլալըլ իթմիլիլիկ: Իլլէն պուլունա ճիւնաւէթի միւթէմալիւրտէն եանիւվէթի-նէ թաթիմ վէ թաթալվուրա իթրա-թիւր իթտիլիլիկ տախի պիւր տէլիլ կէպիւ-նիւր:

Ս. — Գլէն հիլ պիւր ճիւնաւէթի իլլէ-մէսիմ:

Ս. — Գլէմանէ գարընը նալը կէօք-մէնէնի իլլին, քէնտիլիլին պէօնիւր գա-րունու ալմըլ օլունուգուսու իտիւր իտիւր:

Ս. — Նալ Եօգ իտի:

Ս. — Օ հալտէ պու անալիթար նէ տիւր:

Ս. — Պիւր իլլին անալիթար Գլէման-սէ գարընըն եանընմա իտի, պու ա-նալիթար տա օ սաղալար օլունալ տըր:

Ս. — Նէ մաղաւտէ մէպիլ սաղա-լաւալ:

Ս. — Իլլէրաւտէ սէպիլիւնէլիմ, ըն-քին պիւր չօգ չալալէրին միւթիլիլիկ իթաթաթտա պուլունտու զալարըն իլա-վէթէն պէնտէն իտիւր:

Ս. — Եթիլ օլունա, Լաքին անալիթար մալիլին Եսընտա Մ. Պէսօնուն բիւնտալ-արըլ արընտա պուլունմալ տուր:

Ս. — Գլէմանէ գարընը պիւր իլլին կիւն Պէսօնուն իսնէսիւրտէ գալըպ, պէն սալիլիւնտէ իտիւր:

ՀԱՅՏՈՒՏԼԱՐ ՍԵՐԿԵՐՏԷՍԻ

ՄԷԼԷԼԷՔ ԲՈՂԱՆ ՏԻԻ ԹԷՐԱՅ

ՄԻՐԱԳՈ ՄԱՂՈՒՆԱՆԷ

— Սէն քէնտիլինէ սէօլլէ քի, էքսէ կիսիւրօրում, էկէր պէնի կէօրմէք իս-թէր իսէ, աղալաւ էվլմաթ պուլաճաք-տըր: Տահա պիւր չօգ եէրէրէ կիտէնէ-կիմ, ինթիւմալ տըր պանա թէսաթիւֆ իտէնէլ:

— Լաքին էֆէնտիւմ տէտի Միլուն-նի-չիւն եէկէնիլլէն հէպիւրէսի խանէսին-տէ թաթա իթմէկէ կիթմէնօրունուգ:

— Վաթթըմ եօգտուր, պուլունտան մաթաւա եարըն սապահ թէքթար հարէ-քէթ իտէնէլիմ:

Միլուն արմըլը իտար իթմէտի, քէն-տիւր չիֆահէն ալտըլը էթիլ ինքա իթ-մէկէ հաղըրաւտըլը սրաւտա: Մ. Ֆէրօ տախի ինիւնէրէք տըլարը չըգալ:

Կիւնիւնիւ նէրէտէ կէլիւրտի:

Միլուն պուլունա պիլմէլ իտի, անալը քէնտիւրի էֆէնտիլինն չէհրէն էն գա-րանըլը մահալլէրինի, էն գալապա-լըք վէ էն սէֆիլ վարըլարընը տօլալ-տըլընա, պահա թուլմաթ տէրէնէսին-տէ էմին իտի:

Ալթէր իտիւն Մ. Ֆէրօ աղալարը կի-պի պիւրալ թաթա իտիլ իլլէ տալար:

Միլուն քէնտիլինէ չէօլլէ տէմիշ իտի:

— Էֆէնտիւմ պուլունտա զունուգ քէք տօղըն իմիշ, Մ. տը Սէն-Սօվէթօր կիճէի պալտա կէլիւրմիշ օլունալա, խանէսինէ կիթալիլիմտէ ուլգուտա օլունուգուն-սէօլլէտիլլէր:

— Օ հալտէ քէնտիլինի կէօրմէտի-նիկ մի:

— Խալըր:

— Էյ կէլմէտի մի:

— Խալըր էֆէնտիւմ:

Մ. Ֆէրօ օմուղարընը ճիւրիկէ սիլ-քէրէք, քէաղըլալարը իլլէ մէլըն յալա զապալալար:

Սապահըն սաթ Չալ իտի, Մ. Ֆէ-րօ հալաւա մէլըն իտի, նալը քի Մ. տը Սէն-Սօվէթօր իլլէ Մ. Բընէ տը Լօրժ լաւպանն եանմալտա օլունուգունտան

տախի պուլունա անալարըլար իտի: Օ ա-րա Մ. տը Սէն-Սօվէթօրի, ամուհալը վաղալը ճիւնաւէթ աղալի սապըլընա չալիւր զընաթէթիլլէ կէօթէրմէք իս-թէնէն, վէ հալ ու հարէքթի մէնու-նանէ կէօրիւնէն կէնճ Մ. Բընէ տը Լօրժ գարունուն չաղալընը վուրտու:

Ս. — Ֆէրօ պէօլլէ վաղըլթալը օլարաղ-չաղաղ սէսիլին իլլիթաթտէ, հալըլթ ու թէսաճիւր իլլէրիսինտէ եաղըլարանէ-սիւնէն չըգալ, քէհիսար Միլունն օ-էնտաթ ունումալտա օլունուգուն պիւ-տիլիւնտէն, պիլգաթ թէնէրէնի ալըպ տըլարընա էն իտի:

Էքս պէլաւտիւնի օլ թարիլտէ հէ-նուգ սօգալարը կաղա թէնվիլ իթմէ-միլ իտի, վէ Բալա-տը-թիւր իս մէվգըլի գարանըլ իլլինտէ իտի:

Մ. Ֆէրօ գարունա իթի աւտէմ կէօ-րիւր, պուլունըն անալիւր չէքիլտէ էլ-պիւնէսիլի կէօրմէտի վէ տէտի:

Գարունու վուրան քիմ տիւր:

— Մ. իլլէ Գալմէ (ճիւնաւէթ աղալար էֆ) — Եվլալ վիւրտի Մ. Բընէ տը Լօրժ —

եէկէնիլլէ Մ. տը Սէն-Սօվէթօր իլլէ տօլթ-լարընտան պիւր օլունա, սիլլէ արըլ ու-պուլունտէն իթմէկէ կէլիլիլլէր:

— Բէք ալաւ, էֆէնտիլիւր — տէտի էնտէն նաղիքիւնէ պիւր սուրէթտէ — կէրի սիլլի պէրէթ միլտիմ իլլէ տէ, պու պապտէ պէնտէնիլլէ մալաղըր թուլունուգ, իլլտմէթիւրալըմ ու-նումալ օլունուգունտան պիլգաթ զա-րունու կէլիլալ ալաճաղըմ:

Ֆիլաղըլա միւմալիլէյս լամպաթը ալըպ, կիճէրէն մախտուս օլունա ֆիւնաճ իթէրի սպուֆաթընտա տաղ պաշընա գօնուպ, բալա Էֆէնտիլլէ իլլէրէտի վէ եալալաճա ալաղը իտի:

Միլուն հիլ պիւր չէյ իլլիթմէնիկ ու-նումալտա իտի:

Գարուն ալըլարըլ տա իսթիլիւր հէ-ման կէրիլլէ տօղըն պիւր աւտըմ ալա-րաղ չալա գալար:

Մ. Բընէ տը Լօրժ մէնուսանէ պիւր մէլընտէն իտի իլլէ տէ, Մ. տը Սէն-Սօ-վէթօրի Մ. Ֆէրօ հաղըրունա գալար չըգալալալա մուվաֆիաղ օլունա, վէ ա-ղըլ իսպալաթ իլլ օլունա քէնէն. Էկէնիլլէն քէնէն իսպալարըլա պէօլլէն հու-զուրունա չըգալալարը նաղըլը նէֆրէթ-լէ կէօրմէլ տիւր:

